

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

METODOLOGIJA
GRAĐEVINSKA AKTIVNOST

47	METODOLOŠKO UPUTSTVO	47
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, mart 2021. godine

Sadržaj

Pravni osnov	3
METODOLOŠKE OSNOVE	3
Cilj statističkog istraživanja.....	3
Izvori i metodi prikupljanja podataka	3
Jedinice posmatranja	3
Obuhvat istraživanja	3
Definicije osnovnih obilježja – indikatora	4
Usaglašenost sa međunarodnim standardima i preporukama	5
Povjerljivost podataka	5
Organizacija istraživanja	5
Diseminacija	5
Revizija podataka.....	5

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja o građevinskoj aktivnosti je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Službeni list CG“, br. 18/12 i 47/19) i Godišnji plan zvanične statistike.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj statističkog istraživanja

Cilj istraživanja o građevinskoj aktivnosti je prikupljanje podataka neophodnih za obračun indeksa vrijednosti izvršenih građevinskih radova i izvršenih efektivnih časova rada ostvarenih na gradilištima.

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Izvori podataka su privredna društva koja su prema Klasifikaciji djelatnosti NACE Rev.2 registrovana u sektor F – Građevinarstvo i djelovi privrednih društava (KAU jedinice) koja izvode građevinske radove.

Metod prikupljanja podataka je uzorački.

Podaci se prikupljaju kvartalnim istraživanjem o građevinskoj aktivnosti (GRAĐ-31).

Podaci se prikupljaju na uzorku izvještajnih jedinica koji predstavljaju kvartalnu ocjenu građevinskih aktivnosti u Crnoj Gori.

Upitnike i uputstva izvještajna jedinica dobija od nadležne statističke službe.

Jedinice posmatranja

Jedinica posmatranja istraživanja o građevinskoj aktivnosti su:

- privredna društva sa 5 i više zaposlenih koja su prema klasifikaciji djelatnosti NACE Rev.2 registrovana u sektor F - građevinarstvo (oblast 41, 42, 43) i
- privredna društva (KAU) koja nijesu registrovana u sektor F, ali imaju poslovne jedinice koje izvode građevinske radove.

Obuhvat istraživanja

Istraživanjem o građevinskoj aktivnosti obuhvaćena su privredna društva sa 5 i više zaposlenih koja se bave građevinarstvom bez obzira na svojinu, oblik udruživanja i porijeklo kapitala i privredna društva (KAU) čije poslovne jedinice izvode građevinske radove.

Okvir za uzorak formiran je na osnovu podataka iz Statističkog Biznis Registra, koji obuhvata sve aktivne poslovne subjekte iz oblasti građevinarstva kao i KAU kojima je građevinarstvo sekundarna djelatnost.

Iz okvira su isključena privredna društva čiji je promet jednak nuli.

Pokrivena geografska oblast: Teritorija države Crne Gore.

Uzorak: Stratifikovani uzorak.

Izrada uzorka i upotrijebljeni metod ocjene:

Inicijalni ponder W , $W = 1/f$, gdje je $f = nh/Nh$ (nh – veličina uzorka u određenoj klasi izvještajnih jedinica, Nh – ukupan broj izvještajnih jedinica u toj klasi dobijenih iz baze podataka). U zavisnosti od rezultata dobijenih sa terena, inicijalni ponder je korigovan za stopu neodaziva.

Kriterijumi za stratifikaciju:

Izvještajne jedinice su stratifikovane prema grupama zaposlenih i klasifikovane u tri klase:

Klasa 1: 5-49 zaposlenih,

Klasa 2: 50-249 zaposlenih,

Klasa 3: 250 i više zaposlenih.

U uzorak su uključena sva privredna društva iz klase 2 i 3, dok su privredna društva iz klase 1 izabrana metodom prostog slučajnog uzorka.

Definicije osnovnih obilježja – indikatora

Vrijednost izvršenih građevinskih radova prikazuje se u tekućim cijenama i obuhvata sav ugrađeni građevinski materijal i utrošeni rad bez obzira na to da li su taj rad i materijal plaćeni ili ne.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova na građevini se odnosi na radove koju je tokom izvještajnog perioda izvještajna jedinica izvela sa radnicima koje je neposredno angažovala za izvođenje radova (stalni zaposleni radnici ili radnici uzeti za izvođenje radova po nekoj drugoj osnovi). Isključuje se PDV, kao i troškovi nabavke zemljišta, projektovanja i nadzora.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova prikazuje se na osnovu privremenih obračunskih situacija, dogovorenih isplata prema stepenu izvršenosti ili konačnog obračuna ukoliko su radovi završeni u izvještajnom periodu, bez obzira na to da li je investitor pojedine obračunske situacije priznao i platio ili nije. Ukoliko obračunska situacija nije ispostavljena, izvještajna jedinica treba da procijeni vrijednost građevinskih radova u izvještajnom periodu na osnovu povremenih obračuna i isplata, odnosno na osnovu stvarno odrađenih časova rada i materijala utrošenog u toku izvještajnog perioda. Poslovni subjekat koji gradi za sopstvene potrebe kao i u drugim slučajevima kada ne postoji pismeni ugovor s investitorom, podatke daje na osnovu sopstvenih troškova za utrošene časove rada, troškove građevinskog materijala i proizvoda za ugrađivanje, gorivo itd.

Novi ugovori predstavljaju ukupnu vrijednost ugovorenih radova u izvještajnom periodu koji veže proizvođača i treću stranu po pitanju izvršenja građevinskih radova, uključujući i podizvođače.

Novi ugovori na zgradama čine ukupnu vrijednost ugovorenih radova u izvještajnom periodu na stambenim i nestambenim zgradama.

Novi ugovori na ostalim građevinama čine vrijednost ugovorenih radova na saobraćajnoj infrastrukturi, cjevovodima, komunikacionim i električnim vodovima, složenim industrijskim građevinama i drugim građevinama u izvještajnom periodu.

Izvršeni efektivni časovi rada predstavljaju ukupan broj radnih sati po zaposlenom koji pokazuje ukupan broj stvarno odrađenih sati u proizvodnji posmatrane jedinice tokom referentnog perioda. Obuhvataju se stvarno odrađeni radni sati tokom radnog vremena, kao i njima dodatni radni sati, vrijeme provedeno na radnom mjestu na poslovima kao što je pripremanje prostora i vrijeme koje odgovara kraćim pauzama za odmor na radnom mjestu. Ako se ne zna tačan broj stvarno odrađenih sati, može se procijeniti na bazi teorijskog broja radnih sati i prosječne stope odsutnosti (bolovanja, porodijsko odsustvo itd.)

Usaglašenost sa međunarodnim standardima i preporukama

Istraživanje o građevinskoj aktivnosti je usklađeno sa Regulativom Evropske unije br. 1165/98, Klasifikacijom djelatnosti NACE Rev.2 i Klasifikacijom vrste građevina (Classification of Types of Construction – CC 1997).

Povjerljivost podataka

Podaci dobijeni od izvještajnih jedinica predstavljaju službenu tajnu i koriste se isključivo u statističke svrhe i ne mogu se objavljivati niti stavljati na raspolaganje bilo kom korisniku. Rezultati istraživanja se objavljuju na agregiranom nivou i u potpunosti je obezbijeđena tajnost individualnih podataka.

Organizacija istraživanja

U skladu sa Planom i Programom statističkih istraživanja, organizacija istraživanja se odnosi na pripremu upitnika i uputstava izvještajnim jedinicama, prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.

Diseminacija

Podaci o građevinskoj aktivnosti objavljuju se shodno Kalendaru objavljivanja statističkih podataka u Kvartalnom saopštenju o građevinskoj aktivnosti i Mjesečnom statističkom pregledu na sajtu Uprave za statistiku.

Revizija podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu <http://www.monstat.org/userfiles/file/o%20nama/2017/Politika%20revizije.pdf>.

U ovom istraživanju se koriste redovne revizije. Velike i neplanirane revizije se koriste samo u posebnim slučajevima definisanim politikom revizije.